

PEYĞƏMBƏRLƏRİN VƏ İSLAMIN
HAQQ OLDUĞUNUN
ƏQLİ YÖNDƏN İSBATI

DEİSTLƏRƏ
CAVAB

Əbu أبو زيد
ZEYD
Həbibli

Son illərdə insanlar arasında **“deizm”** adı altında və əslində ateizmin özü olan bir cərəyan təbliğ edilməkdədir. Sözdə ateizmin əksinə, deizm Yaradanın varlığını qəbul edir, lakin dinləri, peyğəmbərləri və onlara nazil olmuş kitabları, ümumiyyətlə ilahi mesajı, yəni Yaradanın yaratdığı ilə (vəhy yolu ilə) ünsiyyətə keçib, ona bilmədiklərini öyrətdiyini və istədiyi şeyləri ona çatdırdığını inkar edir.

Yuxarıda da qeyd etdiyim kimi, bu elə ateizmin özü və daha doğrusu ateizmin yeni modelidir. Belə ki, ateistlər Yaradanın varlığının dəlilləri qarşısında aciz qaldıqlarına və “Yaradanı inkar etmək” metodu ilə nəyəsə nail ola bilməyəcəklərini anladıqlarına görə, yeni bir hiyləyə əl atmağa məcbur oldular. Heç şübhəsiz ki, bu hiyləni də onların qulaqlarına pıçıldayan elə öz şeytanları oldu. Bir sözlə, ateizm batil olduğu kimi, deizm də son dərəcə batil və əsassız bir ideologiyadır.

Mən bunu sadə bir əqli misal ilə isbat etməyə çalışacam. Belə ki, qeyd edəcəyim bu əqli dəlil həm ümumilikdə bütün peyğəmbərlərin risalətlərinin isbatını, həm də xüsusi olaraq Muhəmmədin ﷺ peyğəmbərliyinin, onun sonuncu elçi olduğunun, ona nazil olmuş kitabın ilahi bir Kitab olduğunun isbatını özündə ehtiva edən bir dəlildir.

İlk növbədə biz sual veririk:

Yaradanın öz yaratdığı ilə ünsiyyətə keçməsi əqli yöndən mümkün bir şeydir ya yox? Fikir verin, biz bunun baş verib-vermədiyini deyil, baş verməsinin əqli yöndən mümkün olub-olmamasını soruşuruq.

Bu sualın təbii cavabı isə belədi:

Bəli, Yaradanın öz yaratdığı ilə ünsiyyətə keçməsi əqli yöndən mümkündür. Nə üçün də mümkün olmasın?! Bunu mümkünsüz edəcək nə argument ola bilər ki? Özünüz təsəvvür edin, bu böyüklükdə kainatı yaradan və hər bir incəliyi belə hesaba qatan bir güc və elm sahibi birisinin yaratdığı ilə ünsiyyətə keçməsindən və ona istədiklərini öyrətməsindən aciz qalması düşünülə bilərmi?!

Yaradanın yaratdığı ilə ünsiyyətə keçməsinin əqli yöndən mümkünlüyü aydın olduqdan sonra, **ikinci suala keçmək olar:**

Bəs, sizcə, Yaradanın yaratdığı ilə ünsiyyətə keçməsi əqli yöndən daha məqsədəuyğun bir haldır yoxsa necə? Yəni sanki önümüzdə iki seçim var: ya Yaradan yaratdığını yaradıb və onu özbaşına tərk edib, beləcə yaşayır, ölür və bununlada hər şey bitir. Yəni bu böyüklükdə kainat və bu dəqiqlikdə yaradılmış insan faktiki olaraq mənasız, boş yerə, altmış-yetmiş il həyat sürüb məhv olmaq üçün yaradılıb. Yəni qüdrət, elm və hikmət sahibi olan Yaradanın insanı yaratmasında heç bir məqsədi yox imiş, yaxud elə "məqsəd"i bu imiş.

Ya bunu qəbul etməliyik, ya da Yaradanın yaratdığı ilə müəyyən vaxtlarda ünsiyyətə keçib, ona həm Özünü tanıtdığını, həm də əmr və qadağanlarını öyrətdiyini və beləcə onu məsuliyyətli bir varlıq etdiyini və onun yaradılışının xüsusi bir məqsədə qulluq etdiyi deməliyik.

Yaradanın elm və hikmət sahibi olduğunu, kainatda yaxud insanın öz cismində heç bir şeyi boş yerə yaratmadığını düşündükdə, bu iki haldan ikincisinin daha çox məqsədəuyğun olduğu qənaətinə gəlmək mümkündür.

Başqa bir ibarə ilə desək; necə olur ki, heç bir şeyi, hətta yalın gözlə görə bilmədiyimiz mikrobları, insan cismində olan hüceyrələri, yəni ağıl sahibi olmayan bütün bu varlıqları boş yerə yaratmayan bir Varlıq, ağıl sahibi olan və daxilində bir məsuliyyət hissi daşıyan insana gəldikdə yaradılışda var olan bütün məqsədləri unudur?! Necə olur ki, insan cismindəki hüceyrələr boş yerə yaradılmadığı halda, həmin hüceyrələrin var olma səbəbi olan insan boş yerə yaradılır?!

Bunu bildikdən sonra belə bir sual ortaya çıxır:

Bəs insan nə üçün yaradıldığını, yaradılışında olan ilahi məqsədi haradan və necə öyrənə bilərdi?

Təbii ki, bunu əldə etmənin tək bir yolu var:

Yaradanın onunla ünsiyyətə keçməsi, onunla əlaqə qurması və ona bütün bu həqiqətləri öyrətməsidir.

Burada başqa bir sual da verə bilərik:

Sizcə bu cür əzəmətli elmə və qüdrətə sahib olan Yaradan Özünə təzim edilməyə layiqli birisidir, ya yox? Cavabınız təbii ki, bəli, olacaq. Bəs insan onu yaradan bu elm və əzəmətli güc Sahibinə necə təzim etməli olduğunu haradan və necə öyrənə bilərdi? Hər bir halda, bütün bunlar yuxarıda qeyd etdiyimiz sualın cavabında seçdiyimiz ikinci halın daha doğru olduğuna dair ortaya qoyduğumuz arqumentlərdən bəziləridir. Ola bilsin, kimsə bu arqumentlərlə tam qane olsun, kimsə də qismən, lakin kiminsə bu dediklərimizlə heç cür qane olmaması üçün onun özünün bu yazılanların önünə bundan daha güclü və daha qənaətbəxş arqumentlər qoyması lazımdır ki, bu da, tam əminliklə deyirəm, əqli yöndən mümkünsüzdür. Yuxarıda yazılanları toparlasaq, deməli, ilkin mərhələdə qəbul etdik ki, Yaradanın yaratdığı ilə ünsiyyətə keçməsi, əlaqə qurması əqli yöndən tam mümkün bir haldır. Bunu biləndən sonra ikinci mərhələdə onu bildik ki, Yaradanın yaratdığı ilə əlaqə qurması daha məqsədəuyğundur, nəinki əlaqə qurmaması. Bu isə məntiqi yöndən kiməsə görə tam, kiməsə görə qismən qəbul ediləcək bir arqument sayıla bilər, lakin təمامi ilə inkar olunması əqli yöndən mümkünsüzdür. Təbii ki, bura qədər yazılanların hamısı məsələnin nəzəri olan yönü idi. Məsələni praktiki yöndən ələ aldıqda, yenə də yuxarıda qeyd etdiklərimizin hamısı öz təsdiqini tapır. Belə ki, hər dövəmdə Yaradanın özü ilə əlaqə qurduğunu deyən və ya bunu iddia edən insanlar (peyğəmbərlər) ortaya çıxmışdır. Yəni bu insanlar məntiqən mümkünsüz yox, əksinə mümkün olan və məqsədəuyğun bir şeyi iddia etmişlər. Və bu insanlar barədə bizə çatan şifahi və yazılı məlumatlara əsasən görürük ki, bu insanlar yaşadıkları cəmiyyətlərdə məhz dürüstlükləri və yüksək insani və əxlaqi dəyərlərə sahib olmaları ilə tanınan kəslər olublar. Onlar insanları yalnız Yaradana qulluq və təzim etməyə, həmçinin yüksək əxlaqi dəyərlərə çağırmışlar. Bütün bunların müqabilində isə onlardan heç bir maddə və dünyəvi bir mənfəət güdməmişlər. Üstəlik, bu insanlar müxtəlif zamanlarda və müxtəlif yerlərdə yaşamalarına baxmayaraq, onların sözləri bir-birlərini təkzib yox, təsdiq etmişdir.

Çox "qəribə" və düşündürücü bir hal deyilmi?! Həmçinin onların dedikləri sözlərə fikir verdikdə görürsən ki, hamısının sözü eyni mənbədənndir. Sanki bir çıraqdan şölələnən işıq misalı kimi.

Necə də bir-birini ardıcıl izləyən "əcaib təsadüflər"!!! Çox maraqlıdır, bu insanların heç birisi Yaradanın məhz yalnız onunla əlaqə qurduğunu deyərək, "eqoistlik" nümayiş etdirməmiş, özündən əvvəl yaxud sonra özü kimi hər hansısa bir peyğəmbərin gəldiyini və ya gələcəyini də inkar etməmişdir.

Bu minvalla hər dövəmdə və müxtəlif yerlərdə adları və həyat hekayələri bizə məlum olan və məlum olmayan minlərlə peyğəmbər gəlib getmişdir.

Ta ki miladi 570-ci ildə Ərəbistan yarımadasında doğulmuş, yaşamış və qırx yaşında ikən Yaradanın onunla əlaqə qurduğunu deyən Muhəmməd ﷺ adlı birisi gələnə qədər. Bu yerdə haşiyəyə çıxaraq digər bir maraqlı nüansa da toxunmaq istəyirəm. Belə ki, ondan qabaq peyğəmbər olduğunu deyən İsa (əleyhissəlam) gəlmişdir. İsanın (əleyhissəlam) doğumu isə tarix səhnəsində elə bir dəyişikliyə səbəb olmuşdur ki, illər sonra onun doğumu münasibəti ilə tarixin illəri təyin ediləcəkdir. Yuxarıda qeyd etdiyim kimi, miladi 570-ci il, yəni İsanın doğulduğu günün 570-ci ili. Bunu qeyd etməkdə məqsədim sadə bir nümunə ilə peyğəmbərlərin dahi və tarixi şəxslər olduğunu inkar edən deistlərə kiçik bir tarixi dərs və məlumat vermək idi.

Əlqərəz, Muhəmməd ﷺ adlı birisi çıxır və peyğəmbər olduğunu deyir. O da özündən əvvəlki peyğəmbərlər kimi eyni ilə onların dediklərini deyir və təsdiqləyir.

Lakin özündən əvvəlkilərin demədiyi və onun dediği yeni bir şey var idi:

Mən peyğəmbərlərin, yəni Yaradanın özü ilə əlaqə qurduğu insanların sonuncusuyam. Yaradan məndən sonra heç bir bəşərlə əlaqə qurmayacaq. Siz "təsadüfə" bir baxın! Özündən öncəkilərin heç birisi bu sözü deməmişdir və elə onların dedikləri kimi də oldu. Yəni hər gəlib gedən peyğəmbərin ardınca yeni birisi gəldi, ta ki, Muhəmməd ﷺ gələnə qədər. Muhəmməd ﷺ isə gəldi və dedi ki, məndən sonra bir daha peyğəmbər gəlməyəcək və dediği kimi də oldu. "Təsadüfə" bir baxın! Artıq onun vəfatından on dörd əsr keçməsinə baxmayaraq, hələ də onun bu sözünü yalan çıxarda biləcək birisi gəlməyib. Ondən sonra özünün peyğəmbər olduğunu iddia edən kəslər isə tarixin zibilliyində məhv olub getmiş, adları da bu günə qədər yalançı peyğəmbərlər olaraq yaddaşlarda həkk olmuşdur. Hələ bunlar son deyil. Davam edirik. Fikir verin, peyğəmbər olduğunu deyən Muhəmməd ﷺ və onun tərəfdarları dəvətlərinin ilk dövəmlərində zəif və azınlıqda olsalarda, daha sonralar

önlərində olan bütün maneələri aşaraq, nəinki Ərəbistan yarımadasına, hətta yarımadanın xaricində olan böyük ərazilərə sahib olmuş və əzəmətli dövlətlər qurmuşlar. Sizcə nə idi bütün bu "əcaib" uğurların səbəbi? Onu da qeyd edim ki, Muhəmməd ﷺ özü də tərəfdarlarına bunu vəd edirdi və dediyi kimi də oldu. Heç bir yerdə heykəli və ya adi bir şəkli belə olmayan bir insanın şəninin hər tərəfə yayılmasının və sevgisinin milyonlarla ərəb olmayan insanların qəlblərində kök salmasının səbəbi nədir, sizcə? Axı mən – türk oğlu türk nə üçün üzünü belə görmədiyim Muhəmmədi, İsanı, Musanı bu qədər sevməliyəm?! Nədir bu sevginin səbəbi? Nə üçün bu peyğəmbərlər yüz milyonlarla insanın bu cür sevgi və hörmətinə sahib olsunlar, amma onlardan başqa heç kəs bu cür sevgini və hörməti əldə edə bilməsinlər? Yəni bütün bunların hamısına təsadüf deyəcək qədər "ağıllı"yıqmı? Yəni özümüzü Yaradanın önündə məsuliyyət sahibi olmaqdan qurtarmaq üçün yalan uydurmağa və özümüzün uydurduğumuz yalanlara özümüzü inandırmağa və gözlə gördüyümüz bütün bu həqiqətlər önündə özümüzü korluğamı vurmalıyıq? İstəsəniz sizin təbirinizcən desək, əcaib "təsadüflər" silsiləsinə davam edə bilərik. Çox qəribədir, Muhəmməd ﷺ elə bir kitabla gəlir ki, o kitabdan sonra onun mislində yaxud ona oxşar ikinci bir kitab gəlmir. Elə bir kitab ki, hər dəfə oxunduqca köhnəlmək əvəzinə, əksinə yenilənir. Həmin kitabla (Qurani Kərimlə) əlaqədar beş "təsadüf"ü qeyd edəcəm.

Birincisi: Təsəvvür edin ki, bir insan Yaradan tərəfindən ona vəhy yolu ilə surə və ayələrin nazil olduğunu deyir və həmin ayələrin birində bu cür qeyd edilir:

"Şübhəsiz ki, Zikri (yəni Quranı) Biz nazil etdik, əlbəttə, Biz də onu qoruyacağıq." (əl-Hicr surəsi, 9-cu ayə)

Nəticədə vəd edilən kimi də olur. Nazil olduğu ilk gündən ta günümüzəçən heç bir dəyişikliyə uğramadan olduğu kimi gəlib çatır. Yəni nədir bu meydan oxumanın və bu əminliyin sirri? Təsadüf???

İkincisi:

"Məgər onlar Quran barəsində düşünmürlərmi? Əgər o, Allahdan başqası tərəfindən olsaydı, əlbəttə, onda çoxlu ziddiyyət tapardılar."

(ən-Nisa surəsi, 82-ci ayə)

On dörd əsr keçməsinə və ərəb dilini öz ana dilləri kimi bilən yüzlərlə İslam düşmənlərinin və avropalı şərqşünasların cəhdlərinə baxmayaraq, hələ də bu kitabda bir ziddiyyətin belə tapılmamasının sirri nədir görəsən?

Əslində bu sualın cavabı elə həmin ayənin özündə var:

"Əgər o, Allahdan başqası tərəfindən olsaydı, əlbəttə, onda çoxlu ziddiyyət tapardılar." (ən-Nisa surəsi, 82-ci ayə)

Üçüncüsü:

"Əgər bəndəmizə (yəni Muhəmmədə) nazil etdiyimizə (yəni Qurana) şübhə edirsinizsə və doğru deyirsinizsə, onda ona bənzər bir surə gətirin və Allahdan savayı bütün şahidlərinizi köməyə çağırın! Əgər siz bunu edə bilmirsinizsə, – heç edə də bilməzsiniz – onda yanacağı insanlardan və daşlardan olan, kafirlər üçün hazırlanmış oddan (yəni Cəhənnəm odundan) çəkinin." (əl-Bəqərə surəsi, 22-23-cü ayələr);

"Yoxsa: "Muhəmməd onu özündən uydurdu!" – deyirlər. De: "Əgər doğru danışırınsızsa, ona bənzər bir surə də siz gətirin və Allahdan başqa, kimi bacarırsınızsa, köməyə çağırın!" (Yunus surəsi, 38-ci ayə);

"De: "Əgər insanlar və cinlər bu Qurana bənzər bir şey gətirmək üçün bir yerə toplaşıb, bir-birinə kömək etsələr də ona bənzərini gətirə bilməzlər." (əl-İsra surəsi, 88-ci ayə)

Yenə soruşuram: nədir bu meydan oxumanın və bu əminliyin sirri? Məgər o dövrdə yaxud ondan sonrakı əsirlərdə ərəblər arasında söz sehirbazları belə mi az idi? Əlbətdə ki, xeyr! Bunu elə o dönəmə xass olan və daha sonrakı

əsilərdə yazılan ərəb dili divanları təsdiq edir. Bəs bu meydan oxumanın önündəki on dörd əsirlik acizliyin sirri nədir? Heç bu sualları ömrünüzdə bir dəfə də olsa özünüə verdinizmi?

Dördüncüsü: Bu Kitabda gələcəyə aid çox dəqiq məlumatlar var. Misal üçün, Sasanilərin üstün olmasına baxmayaraq, Rumluların qələbə çalacaqlarına dair ilahi müjdənin verilməsi kimi:

“Yaxın bir yerdə Rumlular məğlub edildilər.

Lakin onlar öz məğlubiyyətlərindən sonra bir neçə il ərzində qələbə çalacaqlar.” (ər-Rum surəsi, 2-4-cü ayələr)

Onu da qeyd edim ki, Rumlular qalib gələndə artıq Muhəmməd ﷺ vəfat etmişdi, lakin bu ilahi müjdə ona nazil olmuş kitabda mövcud idi.

Beşinci:

Təsəvvür edin ki, Muhəmmədin ﷺ zamanından ta günümüə qədər hər əsrdə 6236 ayədən ibarət olan Qurani son nöqtəsinə kimi əzbər bilən on minlərlə insan olub. Hal-hazırda da Qurani sinələrində daşıyan minlərlə insan mövcuddur. İndi isə Quranda olan bu ilahi kəlama fikir verin:

“Biz Qurani yada salmaq üçün asanlaşdırdıq.” (əl-Qamər surəsi, 17-ci ayə)

Kim mənə bu cür ikinci bir kitab misalı göstərə bilər? Yəni sözün əsl mənasında bütün bu heyramiz ecazkarlıqların səbəbi nədir görəsən? Hər halda bu yazımda ünvanladığım hər sualın cavabında “təsadüfdür” – deyəcək qədər də sadələvh olmadığınızı əminəm. Yəni bu qədər təsadüflər zənciri? Bunu hansı ağıl, hansı məntiq qəbul edər?! Özünüz də hiss etmirsinizmi bütün bu ecazkarlıqların arxasında bir ilahi qüvvə durur?! Yəni bütün bunlar hər hansısa bir bəşər övladının iradəsinə bağlı olmayan və onun bacarıq imkanlarını aşan şeylərdir. İstəsəniz “əcaib təsadüflər” silsiləsini davam elətdirə bilərik. Misal üçün, Kəbə.

Mahiyyət etibarı ilə kub şəklində olan sadə bir tikilidir. Lakin milyonlarla insanların dünyanın müxtəlif yerlərindən göz yaşları ilə onu ziyarət etmək üçün gəlmələrini necə və nə ilə izah edə bilərsiniz? Hal-hazırda yer üzündə son dərəcə uca, yaraşıqlı və heyramiz üzlərlə tikililər mövcuddur. Nə üçün o tikililəri görən insanların gözləri yaşarmır və qəlbləri titrəmir?! Bəs görəsən insanların qəlblərini bu tikililərə deyil də, məhz görünüşü son dərəcə sadə və bəsit olan bir tikiliyə (Kəbəyə) yönəldən səbəb və qüvvə nədir? Heç bu barədə düşündünüzmü? Kim bütün bu sualların cavabı olaraq mənə ateizm yaxud da deizm ideologiyası üzərindən məntiqli bir cavab verə bilər? Görün on dörd əsr bundan qabaq Muhəmmədin ﷺ insanlara təqdim etdiyi o ilahi Kitabda nə yazılır:

“(Bir zaman İbrahim dua edərək belə demişdi) Ey Rəbbimiz! Mən əhli-əyalımdan bəzisini (İsmaili və anası Həcəri) Sənin Beytülhəramının (Kəbənin) yaxınlığında, əkin bitməz bir vadidə sakin etdim. Ey Rəbbimiz! Onlar (vaxtlı-vaxtında, lazımınca) namaz qılsınlar deyə belə etdim. Elə et ki, insanların bir qisminin qəlbləri onlara (Kəbənin ziyarətinə) meyl etsin.” (İbrahim surəsi, 37-ci ayə)

Düşünürəm ki, bu yazdıqlarım ağıl və insaf sahibi olan hər kəsi ən azından bir dəfə belə olsa, dərinlən düşünməyə vadar edəcəkdir.

